

PARTNER, KIND EN VRIENDSCHAPPEN

Het krijgen van een partner en een kind heeft invloed op vriendschappen en relaties met familie en burens. Socioloog Jesper Rözer onderzocht als eerste met grootschalige data de korte- én langetermijneffecten op het sociale netwerk. Door het 'Romeo & Julia-effect' raken vrienden op de achtergrond. Later duiken ze vaak weer op.

Onderzoek naar levenslopen bestond al. Maar hoe het krijgen van een geliefde en een kind inwerken op het sociale netwerk – de vriendenkring, familie, burens – was nog nauwelijks onderzocht, zegt socioloog Jesper Rözer. Hij was daarom benieuwd naar een aantal zaken: hoe betrokken zijn familieleden, hoe verdelen partners hun werk, hoe worden sociale relaties op korte en lange termijn beïnvloed na het vinden van een partner en een kind? Ook wilde hij weten of de leeftijd waarop mensen hun eerste kind krijgen invloed heeft op vriendschappen en relaties met familie en burens. Hij is onlangs in Utrecht gepromoveerd.

Rözer, werkzaam bij de Universiteit van Amsterdam, onderzocht de betrokkenheid van familieleden bij duizend Nederlanders van alle leeftijden. Hoe partners hun werk verdelen en hoe het krijgen van een relatie en een kind het sociale netwerk beïnvloedt, onderzocht hij aan de hand van Duitse gegevens onder 6640 deelnemers (18-41 jaar) die twee jaar zijn gevolgd. Voor het gedeelte 'timing van de geboorte van het eerste kind' gebruikte hij Zwitserse gegevens van 12.000 mensen die

twaalf jaar zijn gevolgd. „De Duitse en Zwitserse data zijn uniek omdat mensen zo lang gevolgd zijn. De landen zijn qua cultuur vergelijkbaar met Nederland, zodat de uitkomsten ook voor ons land geldig zijn.”

In de grootte en de samenstelling van het persoonlijk netwerk tussen mensen met en zonder een partner bestaan grote verschillen, zegt Rözer. „Alleenstaanden richten zich meer op vrienden. Zij hebben een vluchtiger leven. Pas wanneer zij ouder worden, hebben ze wat meer contact met familie, misschien om te compenseren dat ze alleen zijn. Is er wel een partner – en kind – dan onderhouden mensen gemiddeld meer contacten met familie en burens. Het wordt allemaal wat 'burgerlijker.'”

Uit zijn onderzoek blijkt dat zowel het vinden van een partner als het krijgen van een kind ertoe leidt dat kort daarna het aantal vrienden afneemt. Dat komt doordat mensen zich met een nieuwe partner terugtrekken in een cocon van liefde. Na een paar jaar is het exclusieve eraf. „Dan trekken ook de contacten met vrienden weer aan. Bij een heel klein deel zie je dat mensen vriend-

schap sluiten met de vrienden van de partner. In de meeste gevallen duiken oude vrienden weer op, of iemand sluit nieuwe vriendschappen.”

BABY

Na het krijgen van een kind treedt een vergelijkbaar mechanisme op: de baby slurpt alle tijd en aandacht op, vrienden schieten erbij in. Gaat een kind naar de basisschool, dan hebben mensen weer

“DE BABY SLORPT ALLE TIJD EN AANDACHT OP, VRIENDEN SCHIETEN ERBIJ IN

contact met meer vrienden. Is een kind klaar voor de middelbare school, dan zien de partners hun vrienden ook vaker. „Hoe jonger iemand een partner of een kind krijgt, hoe meer het stel zich terugtrekt. Ik noem dat het Romeo & Julia-effect.”

Ook blijkt dat mensen die voor

hand- en spandiensten steun krijgen van hun partner en/of kind, minder contact hebben met burens. „Die zijn dan minder nodig. Uit een oude studie blijkt dat burens helemaal onderaan staan als antwoord op de vraag: wie zou je om hulp vragen? Er moet tussen je burens maar net iemand bij zitten die leuk is. Die kans is natuurlijk groter bij vrienden en familie.”

Een andere conclusie uit Rözers onderzoek: hoe jonger de ouders bij de geboorte van hun kind zijn, hoe eerder ze vrienden kwijtraan. „En hoe lastiger het is om contacten met burens te leggen te onderhouden. Vroeg ouderschap – bij vrouwen gemiddeld voor hun 24ste, bij mannen voor hun 26ste – is relatief zwaar. En

vrienden van het stel, vooral mannelijke, hebben vaak zelf nog geen ervaring met kinderen en haken af. Contacten met burens zijn er niet zoveel, omdat die vaak ouder zijn. Jonge ouders missen daarvoor aansluiting.”

Op jonge leeftijd een kind krijgen zorgt volgens Rözer dus vaak voor een 'ongunstig' sociaal netwerk, ongeacht of mensen hoog of laag zijn opgeleid. „Zij hebben het wat moeilijker. Ze ondervinden minder steun en gezelligheid. En ze hebben minder contact met collega's die ze kunnen helpen bij het vinden van een baan. Dat verklaart mogelijk ook sommige problemen die met jong ouderschap gepaard gaan, zoals slechtere perspectieven op werk en een minder goede gezondheid.” Krij-

gen zij op iets latere leeftijd een kind – vrouwen gemiddeld vanaf 31 jaar, mannen vanaf 32 – dan hebben zij hun zaken meestal beter op orde: huis, baan en emotioneel wat stabielier.

ROLVERDELING

Rözer keek verder naar de rolverdeling tussen de partners: wie heeft betaald werk, wie zorgt (vooral) voor kind en huishouden en hoe beïnvloedt deze verdeling het sociale netwerk? „Vrouwen die meer voor kind en huishouden zorgen en die minder werken, hebben relatief weinig contact met collega's en mannen en veel contact met burens en vrouwen. Zij hebben daardoor relatief weinig toegang tot contacten die hen aan een

baan kunnen helpen als ze weer willen werken.”

Dat klinkt als een open deur, erkent hij. „Maar opvallend is dat vrouwen die wel betaald werken en veel in het huishouden doen, dan toch minder contact hebben met collega's dan hun partner. Een goede verklaring is dat vrouwen zich erg verantwoordelijk voelen voor werk én huishouden. Is het kind ziek? Dan willen zij het liefst snel naar huis, terwijl mannen die neiging veel minder hebben. Zij zullen dan eerder iemand anders inschakelen, bijvoorbeeld een (schoon-)moeder. Mannen gaan wat flexibeler om met de taakverdeling. Dat zien we nog steeds. Opmerkelijk, omdat we denken dat we heel modern zijn terwijl het feitelijk heel rolbevesti-

gend is. Ik vind het fascinerend dat de werkverdeling voor vrouwen veel meer effect heeft op hun sociale contacten dan voor mannen.”

Voor het op peil houden van je sociale netwerk is het gunstiger om wat later een partner te zoeken en een kind te krijgen, zegt hij. „Bovendien zou ik zelf ook niet kiezen voor een traditionele rolverdeling. Ik vind het belangrijk als vrouwen wat meer contact met collega's en vrienden hebben. Als je succes wilt hebben in betaald werk, dan helpt het om de arbeids- en taakverdeling beter in de gaten te houden. Je kunt trouwens ook heel gelukkig zijn bij een traditionele taakverdeling. Maar die heeft dan wel bepaalde gevolgen.”



BEETJE HARDER

Bij veel smartphones is het geluid bijna bijzaak, maar dat geldt zeker niet voor de HTC 10. Dit nieuwe vlaggenschip van de Taiwanese communicatiegigant heeft twee speakers: boven en onder het scherm, één voor de lage en één voor de hoge tonen. Samen kunnen ze best hard, dus voor een miniparty bij de recreatieplas hoeft je voortaan geen aparte bluetoothspeakers mee te sjouwen. Prijs: 749 euro. Zie ook: www.htc.com/nl

PAARS EN ORANJE

Dolle Mina's, hippies, Ted de Braak en veel bruin en oranje. Wie de jaren zeventig meemaakte wacht een feest van herkenning bij het lezen van *Het grote jaren 70 boek*. De samenstellers René Kok, Erik Somers en Paul Brood tonen hoe de maatschappij veranderde: eerst optimisme, later crisis en werkloosheid. Prijs: 39,95 euro. Zie ook: www.wbooks.com.



VLOEIBAAR GOUD

Minstens 2600 handgeplukte olijven staan hun olie af voor elke fles *extra vergine* olijfolie die van de band rolt bij Liquido d'Oro. Topchefs zweren bij het 'vloeibare goud' van de Nederlands-Italiaanse producent. Het assortiment omvat een dozijn oliën. Een van de spannendste is Al Peperoncino, een olijfolie uit Puglia met rode Mazetti-chilipeperperjes. Geweldig op pizza of om je soep een schop onder zijn achterste te geven. Kost 13,95 euro (à 250 milliliter). Zie: www.liquidodoro.com.



NIEUWE POKÉMON

Pikachu & Co hebben alweer de respectabele leeftijd van 20 jaar bereikt. Geen wonder dat Nintendo de tijd rijp vindt voor een hernieuwde hype van *Pokémon*-achtige properties. Die hype zou best eens *Yo-Kai Watch* kunnen heten, naar de nieuwe game. In Japan gingen al vrachtladingen over de toonbank en rinkelde de kassa voort dankzij merchandise, films en meer. *Yo-Kai* zijn onzichtbare plaaggeesten in allerlei soorten, vormen en maten. In het spel voor de Nintendo 3DS kunnen ze met een speciaal horloge worden opgespoord en ingelijfd.

